

Týden s elektronickými informačními zdroji - nový způsob propagace

Mgr. Romana Applová
Univerzita Palackého v Olomouci - Knihovna
romana.applova@upol.cz

INFORUM 2018: 24. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích
Praha, 29. - 30. 5. 2018

Abstrakt:

Akce I love e-zdroje aneb přijďte se také zamilovat... je nový způsob podpory a propagace elektronických informačních zdrojů v Knihovně Univerzity Palackého v Olomouci. Pilotní ročník proběhl v rámci oslav Akademického týdne od 19. 2 do 23. 2. 2018. Zájemci se mohli celý týden zastavit u speciálně vytvořeného infopultu v Ústřední knihovně ve Zbrojnici, který v přízemí fungoval denně od 10 do 15 hodin. U něj se mohli dozvědět, jaké elektronické informační zdroje na UP jsou k dispozici a jaké možnosti pro studenty a zaměstnance nabízejí. Kromě informací o databázích nebo o seminářích informačního vzdělávání, byla k dispozici také mobilní zařízení. Na nich si účastníci rovnou mohli databáze prohlédnout a vyzkoušet vyhledávání podle oboru, který studují. Knihovnice jim také zodpověděly jejich dotazy ohledně připojení z domova nebo k citování. Nakonec si všichni odnesli různé propagační předměty – letáčky, plakáty I love e-zdroje, propisky, tašky, bloky a další. Akce probíhala paralelně také na šesti pobočkách Knihovny UP na jednotlivých fakultách, kde informovali svoje uživatele podobným způsobem. Všichni zapojení knihovníci nosili celý týden i trička s logem I love e-zdroje. Velký ohlas byl zaznamenán také na online sociálních sítích – na Instagramu a facebookové stránce knihovny. Vyšel také článek v univerzitních novinách. Počet přímých účastníků, které jsme touto novou cestou oslovili, se pohybuje okolo 350 osob. Akci chceme v knihovně uspořádat opět za rok na začátku letního semestru.

Propagace EIZ na Univerzitě Palackého

V Knihovně UP zastřešuje a provádí vzdělávací činnost Oddělení bibliograficko-informačních služeb. Nedílnou součástí pracovní náplně tohoto oddělení je i propagace elektronických informačních zdrojů (dále EIZ) a šíření povědomí o nabídce, možnostech a novinkách v oblasti EIZ různými způsoby. Stěžejní je portál <http://ezdroje.upol.cz>, na kterém je uveden přehled dostupných zdrojů, multivyhledávač EBSCO Discovery, problematika citování a citačních manažerů a návody k připojení do databází pomocí vzdáleného přístupu nebo technologie Shibboleth mimo univerzitní síť.

Dále se k propagaci EIZ využívají webové stránky knihovny¹, zasílání e-novinek registrovaným uživatelům e-mailem, plakáty na nástěnkách v knihovně, online sociální sítě – stránky knihovny na Facebooku a Instagramu, e-maily rozesílané v rámci fakult, případně informační obrazovky na chodbách fakult a v Ústřední knihovně u výpůjčního pultu.

Máme tedy poměrně dost nástrojů a cest, kterými můžeme informovat naše studenty a zaměstnance o EIZ. Přesto se stále snažíme hledat další způsoby, jak zvýšit vzdělanost v této oblasti a jak dostat novinky o EIZ ke studentům a akademickým pracovníkům na UP.

¹ <http://knihovna.upol.cz>

Příprava akce I love e-zdroje

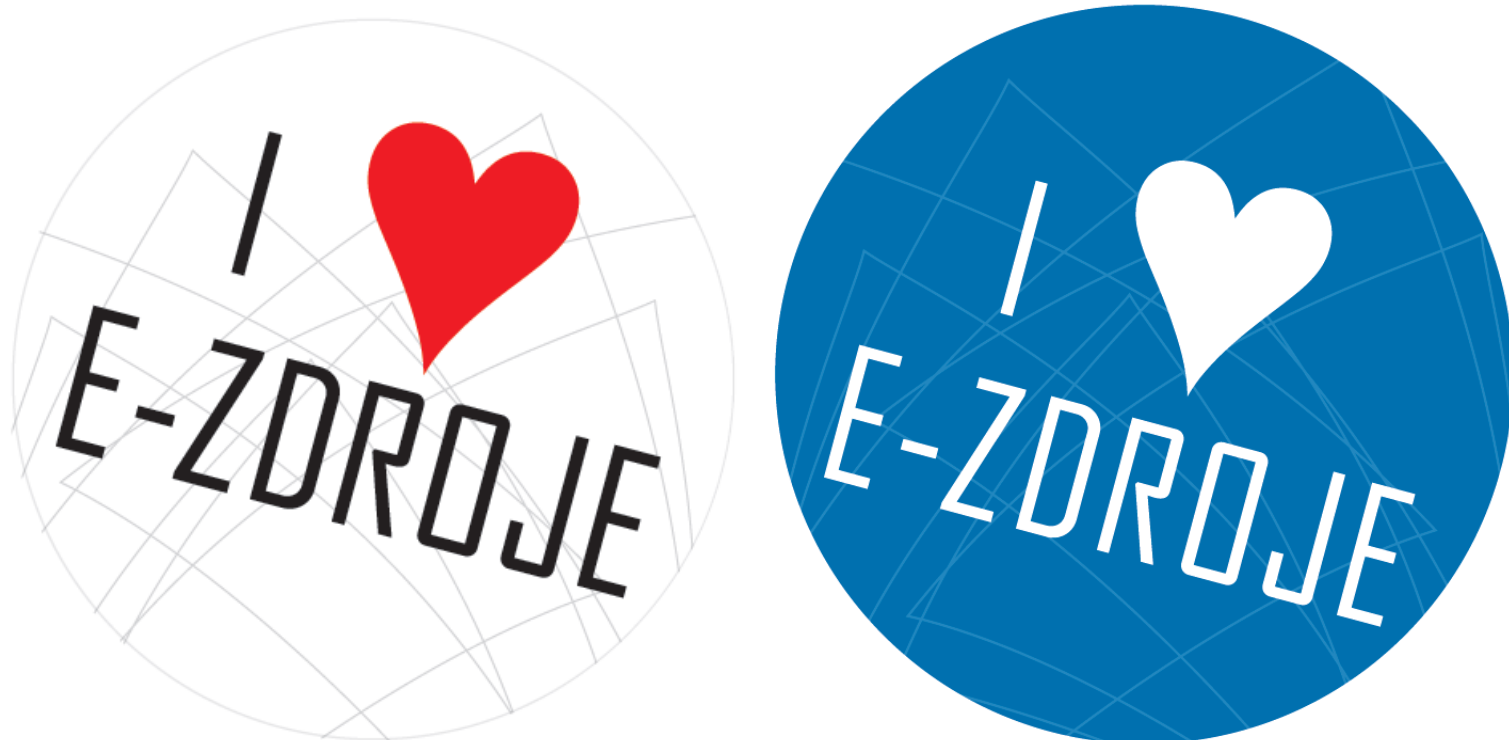
První impuls přišel během léta 2017, kdy jsme v rámci našeho oddělení vymysleli logo *I love e-zdroje*, které jsme si vytiskli jako plakát na nástěnce u nás v kanceláři.

Myšlenkou bylo, že bychom ho mohli nějak využít ve spojení se svátkem sv. Valentýna.

Nápad uzrál do finální podoby na začátku února 2018, kdy jsme se rozhodli spojit propagaci EIZ s oslavami Akademického týdne na UP. Ten probíhá pravidelně po začátku letního semestru jako připomínka obnovení Univerzity Palackého v roce 1946 a nabízí různé akce (Reprezentační ples UP, Daruj krev s rektorem nebo oceňování autorů odborných knih a úspěšných studentů za nejlepší vědecké práce a sportovní výkony).²

Příprava samotné akce zabrala dva týdny, během kterých byla doplněna o další prvky a nápady. Kromě plánovaného infopultu v přízemí Ústřední knihovny ve Zbrojnici, se akce rozšířila i na pobočky knihovny na Přírodovědecké, Lékařské, Cyrilometodějské fakultě, Fakultě zdravotnických věd a Fakultě tělesné kultury.

Bylo vytvořeno grafické logo, plakáty, nachystány propagační materiály pro všechny zapojené pobočky na celý týden, vyrobeny placky pro účastníky, zjistili jsme počty a velikosti triček pro knihovníky a byla zadána jejich výroba. A samozřejmě bylo nutné propagovat celou akci na webu a sociálních sítích tak, aby se o jejím konání mezi studenty a zaměstnanci univerzity vědělo.

Obr. č. 1: Logo celé akce bylo vytvořeno ve spolupráci s Mgr. Michaelou Cyprovou, grafičkou z Oddělení komunikace UP. Vlevo vzor, který byl použit i na tričkách. Vpravo verze dle jednotného vizuálního stylu UP.

² <https://www.upol.cz/univerzita/informace-pro-media/akademicke-dny-up/>

Představit jsme chtěli v první řadě náš portál e-zdroje UP, multivyhledávač Ebsco Discovery, citování s manažerem CitacePRO, možnosti vyhledávání v českých a zahraničních elektronických zdrojích. Dále poskytnout informace o rešerších, meziknihovní výpůjční službě a prezentovat pravidelné semináře informačního vzdělávání s možností se na nadcházející termíny přihlásit.

Jdeme na to!

V pátek před začátkem celé akce jsme vyzvedli hotová trička s potiskem *I love e-zdroje*. Celkem jich bylo 36 pro všechny knihovníky ve službách, kteří měli za úkol si je obléct a na probíhající událost upozorňovat. Do auta jsme naložili také propagační materiály a rozvezli do ostatních poboček, aby se i tam knihovníci mohli na celý týden připravit.

V pondělí jsme v přízemí, na dohled od vstupních dveří, v místnosti, která slouží přes noc jako noční studovna, vytvořili prostor, kam mohli všichni zájemci i náhodní návštěvníci knihovny přijít a získat informace o všem, co je z problematiky EIZ zajímavé.

Obr. č. 2: Infopult v přízemí Ústřední knihovny ve Zbrojnici. Foto: Hana Pechová

Denně, od desáté do patnácté hodiny byly na místě vždy jedna nebo dvě knihovnice, které zodpovídaly dotazy a věnovaly se studentům a zaměstnancům. Dá se říci, že po celou uvedenou dobu se u infostánku někdo zastavoval. Účastníci by se dali rozdělit do tří kategorií podle motivace jejich návštěvy. Jedna skupina o akci věděla díky předchozí propagaci a přicházela cíleně. Druhá byla složena z kolemjdoucích, které akce zaujala až při příchodu do knihovny. Třetí skupinou pak byli zájemci, které k nám poslali kolegové z výpůjčního oddělení

v 1. patře, kteří na akci upozorňovali jednotným oblečením a poskytováním informací při půjčování knih.

Nejvíce přišlo těch, kteří o EIZ zatím moc nevěděli a přišli se poptat, jaké možnosti jim vlastně nabízejí. Seznamovali jsme je s naším portálem <http://ezdroje.upol.cz> a současně jim na tabletu vše ukazovali. Někteří zájemci si vyzkoušeli přímo hledání podle jejich zaměření oboru či bakalářské práce. Časté byly také dotazy na možnosti připojení z domova nebo na konkrétní problémy při citování. Průměrná doba, kterou u nás strávil jeden návštěvník, byla okolo 30 minut. Na rozloučenou si mohl každý odnést placku, propisku, propagační letáky k databázím nebo tašku či blok.

Na jednotlivých pobočkách Týden s EIZ probíhal podobně, i když s přizpůsobením možnostem dané pobočky. Na Přírodovědecké fakultě měli vyhrazený jeden počítač, u kterého propagační akce probíhala. Knihovny LF a FZV kromě tematických nástěnek, uspořádaly společně v rámci tohoto týdne dva semináře věnované EIZ. Na CMTF a FTK měli propagační předměty na výpůjčním pultu a zájemcům říkali informace k EIZ přímo u něj.

Obr. č. 3: Studentky UP na pobočce knihovny Fakulty tělesné kultury. Foto: Ludmila Suchánková

Díky přímé zpětné vazbě od studentů, jsme dostávali i další tipy, co by se ještě dalo zlepšit nebo s čím studenti bojují a nevědí si rady. Opravil se návod ke vzdálenému připojení do EIZ, ve kterém byly zjištěny chyby. Také jsme při setkání se studenty z Tádžikistánu, kteří přijeli do Olomouce díky programu Erasmus, zjistili, že postrádáme souhrn informací ke službám našeho oddělení v angličtině. Setkávali jsme se dokonce s dotazy, zda trička

s nápisem *I love e-zdroje* nebudeme prodávat či jestli nechceme udělat i nálepky s tímto logem.

Pokračování? Ano!

Ohlas, který akce *I love EIZ aneb přijďte se také zamilovat...* vzbudila, jsme nečekali. Průměrně na každé pobočce projevilo zájem o bližší informace okolo padesáti uživatelů, to znamená dohromady asi 350 osob. Na sociálních sítích posty před, během a po skončení akce, posbíraly celkem 230 "lajků". Často se nám studenti ještě nahlásili na další praktická školení k vyhledávání v EIZ nebo k citacím, která pak probíhala v následujících dvou měsících v počítačové učebně.

Hlavním cílem celé akce bylo propagovat EIZ jinou cestou, přiblížit je našim studentům, aby je nevnímali jako něco záhadného a složitého. Přesvědčit je o tom, že jim naopak EIZ mohou posloužit jako užitečná pomůcka při jejich studiu, při psaní seminárních a závěrečných prací, odborných článků. A také jim představit další možnosti v podobě e-knih, citačního manažeru nebo online přístupu k plným textům novin a populárně naučných časopisů z celého světa. To vše jsme snad dokázali naplnit a spokojenost studentů, kteří od nás odcházeli, byla tou největší odměnou.

Díky článkům v univerzitním časopise Žurnál UP, na webu a facebookové stránce knihovny se nám podařilo oslovit i další potenciální zájemce, kteří sice nepřišli osobně, ale dozvěděli se o nových databázích nebo vylepšeních, které jsme na portálu e-zdrojů od nového roku 2018 zavedli.³

Pilotní ročník se tedy vydařil, i když jsme na začátku nevěděli, do čeho jdeme a jestli vůbec nějaký zájem bude. Týden s EIZ bychom chtěli opakovat zase v příštím roce se začátkem letního semestru ve spojení s oslavami Akademického týdne na UP a rádi bychom akci i dále rozšířili a zvýšili tak počty nejen využívající EIZ, ale především informovaných a spokojených studentů a akademických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci.

³ <https://www.zurnal.upol.cz/nc/pl/zprava/clanek/knihovna-rozsiruje-elektronicke-informacni-zdroje-a-zve-na-tyden-s-eiz/>